

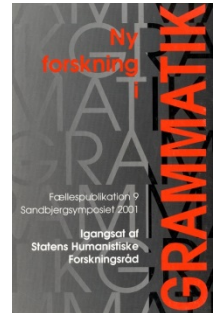
Ny Forskning i Grammatik

Titel: Indirekte objekt i spansk og adjektrelationen

Forfatter: Silvia Becerra Bascuñán

Kilde: H. Leth Andersen, K. Jensen og H. Nølke (red.).
Ny Forskning i Grammatik 9, 2002, s. 7-28

URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/nfg/issue/archive>

© Forfatterne og Syddansk Universitetsforlag 2002

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Søgbarhed

Artiklerne i de ældre numre af *Ny Forskning i Grammatik* (1993-2012) er skannet og OCR-behandlet. OCR står for 'optical character recognition' og kan ved tegngenkendelse konvertere et billede til tekst. Dermed kan man søge i teksten. Imidlertid kan der opstå fejl i tegngenkendelsen, og når man søger på fx navne, skal man være forberedt på at søgningen ikke er 100 % pålidelig.

Indirekte objekt i spansk og adjektrelationen

Silvia Becerra Bascuñán

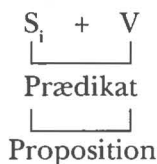
0. Introduktion

I det følgende vil jeg forsøge at forklare nogle prædikativkonstruktioner i spansk i lyset af adjektteorien (Herslund og Sørensen 1994). Af den grund vil jeg begrænse min fremstilling til det prædikative adjekt. Jeg vil først gøre rede for adjektteorien i grove træk. Dernæst vil jeg beskrive nogle prædikativkonstruktioner i spansk, der umiddelbart synes at vise, at der i dette sprog kan forekomme to adjekter i samme konstruktion, nemlig det prædikative adjekt og det indirekte objekt. Dette er et problem for teorien, idet det er alment accepteret, at der ikke kan forekomme flere grammatiske relationer af samme slags i samme sætning. I min artikel vil jeg foreslå, at det prædikative adjekt sammen med fx et copula udgør et komplekst prædikat. Derved kan adjektteorien opretholdes, idet det indirekte objekt nu er argument for det komplekse prædikat og ikke et adjekt til et adjekt.

1. Adjektteorien

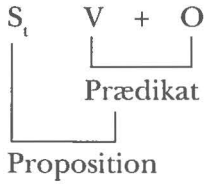
Adjektteorien antager tre grammatiske relationer, subjekt, objekt og adjekt. Det transitive objekt (O) og det intransitive (inakkusative) subjekt (S_i) er de relationer, "der indgår den tætteste leksikalske symbiose med verbet" (Herslund 1997) – de er såkaldte fundamentale argumenter. Verbet og dets fundamentale argument udgør et syntaktisk prædikat. S_i udfylder en dobbelt funktion i sætningen, idet det indgår i to relationer: det er både prædikats- og propositionskonstituerende:

Intransitiv konstruktion

Disse relationer, prædikats- og propositionskonstituering, er i den transitive sætning fordelt på henholdsvis O og det transitive subjekt S_t :

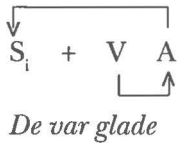
Transitiv konstruktion

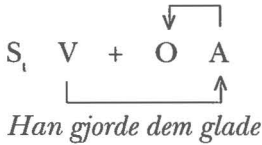
1.1. Adjektrelationen

Når et verbum specificerer flere valensled end de ovenanførte grammatiske relationer, indfører det en underordnet relation mellem sig og det ekstra argument, og en sekundær prædikation mellem dette og sit fundamentale argument, O eller S_i . Dette ekstra argument, som har den semantiske rolle location, er det såkaldte adjekt (A):

Intransitiv konstruktion

Transitiv konstruktion

Denne tredje grammatiske relation forener mange ledfunktioner, der er forskellige både i traditionel grammatik og i strukturel og funktionel lingvistik – nemlig subjekts- og objektsprædikativer, præpositionsobjekt, indirekte objekt og valensbestemt stedsadverbial – eftersom de er manifestationer af samme grundrelation. Dette begrundes med, at disse ledtyper gensidigt udelukker hinanden, og “derfor kan sådanne kombinationer per princip ikke forekomme, da der kun kan være én

manifestation af en given Grammatisk Relation (GR) per sætning” (Herslund 1997). Det er ikke kun den økonomi, man opnår ved at se flere strukturer som manifestationer af A-relationen, der er afgørende for denne tilgang, det er “frem for alt de generaliseringer og forudsigelser, analysen giver anledning til, og som bygger på de helt åbenbare syntaktiske og semantiske ligheder, der findes mellem de forskellige A-typer” (Herslund 1997).

1.2. Prædikativkonstruktioner

I den traditionelle tilgang til prædikativkonstruktioner er det fx et adjektiv, der er det egentlige prædikat i sætningen, mens copulaet blot bærer verbalmorfemerne og er et forbinderled mellem subjektet og det nonverbale prædikat (Jespersen 1924/1968; Alarcos Llorach 1994).

I Funktionel Grammatik (Hengeveld 1986; Dik 1997, TFG 1) analyseres copula også som bærer af verbalmorfemer, men det er begrænset til denne funktion og indsættes kun som en udtryksstørrelse dér hvor sprogene har brug for en tempusspecifikation. Prædikativet er det egentlige prædikat i overensstemmelse med, at der udgår selektionsrestriktioner fra prædikativet.

Adjektteorien antager derimod, at copulaet er det egentlige prædikat, og at prædikativet er et argument til copulaet, et argument, der indgår i en sekundær prædikation med det fundamentale argument, Si eller O. I denne sekundære prædikation er prædikativet prædikat til det fundamentale argument. Sagt med andre ord: Copulaverbet får tildelt status af fuldverbum og prædikativet får tildelt en GR, nemlig adjektrelationen, i denne teori.

2. Spansk: et problem

Da der ikke kan forekomme mere end én manifestation af hver grammatisk relation i samme sætning og således ikke flere adjekter og dermed ikke flere sekundære prædikationer i samme sætning, bliver spansk et problem her, idet der findes eksempler med prædikativ og indirekte objekt (IO) underordnet samme verbum, (1) - (4).

Copulaverber med subjektsprædikatív og indirekte objekt

- (1) ¿**A Aznar le** sería **más fácil** gobernar con Anguita enfrente o ...?
til Aznar ham:DAT ville være mere let styre med Anguita foran eller
'Ville det være lettere for Aznar at have Anguita med i regeringen eller...?'
(TIE.02-13-95)
- (2) La novia de su hijo **le** pareció **encantadora**
DEF kæreste af hendes søn hende:DAT forekom bedårende:FEM,SG
'Sønnens kæreste forekom hende bedårende'
- (3) Si un autor deja transcurrir dos o tres años entre el imaginar y el imprimir su obra,
podría resultarle **envejecida** el día en que viera la luz.
kunne forekomme ham:DAT forældet:FEM,SG
'Hvis en forfatter lod gå to eller tre år imellem kreationen af sit værk og dets udgivelse, kunne det forekomme ham at være for gammelt den dag, det så dagens lys'
(Benito Pérez Galdoz: *La sociedad presente como materia novelable*. 1897)

Prædikatívkonstruktioner med objektsprædikatív og indirekte objekt

- (4) María **le** hace **la vida imposible** **a su hijo**
Maria ham:DAT gør DEF liv umulig sin søn
'Maria gør livet surt for sin søn'

Eksempel (1) viser det grammatiske copulaverbum *ser*. Prædikativet *fácil* selekterer beneficentrollen, mens copulaet gør det muligt at bruge et IO (i dativ). Ifølge adjektteorien ville der være tale om to sekundære prædikationer, en mellem det fundamentale argument (Si) og prædikativet og en mellem det fundamentale argument og IO. Beneficent-IO kan alternere med et adverbial indledt med *para* (1').

- (1') ¿**Para Aznar** sería más fácil gobernar con Anguita enfrente o...?
for Aznar ...

I eksempel (2) har vi et leksikalsk copulaverbum med subjektsprædikatív og et obligatorisk experiencer-IO i dativ: *parecer* kræver en dativ, hvorfor et adverbial med *para* er udelukket (2'). Der forekommer altså to obligatoriske sekundære prædikationer ifølge adjektteorien.

- (2') *La novia de su hijo pareció encantadora para ella.
(Sønnens kæreste forekom bedårende for hende)

I (3) opfører prædikativet *resultar* sig parallelt med det leksikalske copulaverbum *parecer*. Det kræver et experiencer-IO, jvf. (3a'). Bemærk, at subjektet er animeret eller opfattes som sådan. I (3b) opfører *resultar* sig derimod som det grammatiske copulaverbum *ser*: Prædikativet *fácil* selekterer beneficentrollen, mens copulaet gør det muligt at bruge en dativ (IO). Beneficent-IO kan alternere med et adverbial indledt med *para*, jf. (3b').

- (3a') * ... podría resultar para él envejecida ...
(... kunne det forekomme ham at være for gammelt ...)
- (3b) ¿No le **resultaría más fácil a José María Aznar** esperar el final natural del ciclo? (TIE.02-13-95)
'Ville det ikke være lettere for José María Aznar at vente på den naturlige slutning på cyklusen?'
- (3b') ¿No **resultaría más fácil para José María Aznar** esperar el final natural del ciclo?
'Ville det ikke være lettere for José María Aznar at vente på den naturlige slutning på cyklusen?'

I (4) forekommer der et eksempel med objektsprædikativ og experiencer-/beneficent-IO. Der er det samme problem med to adjekter til samme prædikativ.

2.1. *Problemets omfang*

Som man kan se ud fra eksemplerne i afsnit 2 – hvor verbet spænder fra det mest grammatiske til det mere fulde leksikalske – har vi konstruktioner med prædikativ til subjekt samt et indirekte objekt (1)- (3) og konstruktioner med prædikativ til objekt samt et indirekte objekt (4). Disse forekomstmuligheder er særdeles udbredte ifølge mit korpus (som jeg ikke skal redegøre nærmere for her). Korpusdata og yderligere dokumentation viser eksempler fra mange forskellige typer tekster (både formelle og uformelle, både skriftsprog og talesprog), fra de forskellige områder af den spansktalende verden og fra forskel-

lige perioder af det spanske sprog (korpusdata viser eksempler fra 1897 frem til 2000, og anden dokumentation viser eksempler fra det sekstende århundrede, jf. Keniston, 1937). Der er altså ikke tale om en ubetydelig undtagelse til adjektteoriens princip, som man kan tillade sig at se bort fra, men om en systematisk mulighed, som bør have konsekvenser for adjektteorien.

I det følgende skal vi se nærmere på problemets omfang, på de forskellige typer konstruktioner, som er problematiske for adjektteorien.

For det første varierer prædikativets udfyldning betragtelig, og denne variation viser sig at være afhængig af, hvilke copulaverber det drejer sig om: *Ser* og *estar* forbindes hovedsagelig med adjektiver og participier, *parecer* og *resultar* knytter adjektiver, substantiver og præpositions-syntagmer til sig, mens intransitive verber såsom *ir*, *venir*, *salir*, *quedar*, *caer*, *sentar* forbindes med adverbier i prædikativfunktion. Alle disse typer udfyldninger opfører sig på samme måde.

For det andet er der flere forskellige typer IO (dvs. IO tilskrevet flere forskellige semantiske roller), men der er aldrig tale om andre typer semantiske roller end dem, der findes uden for disse problematiske adjektkonstruktioner (Becerra Bascañán 2001). Almindelig er således fx *beneficient*, *experier* og (ekstern) *possessor*, hvorimod *recipient* dog ikke forekommer.

Det indirekte objekt er yderligere også grammatikaliseret ved disse prædikativkonstruktioner og udtrykkes som normalt ved hjælp af *pro*-nominal dobbeltrepræsentation (krydsreference, kongruens). *Dobbel*repræsentation som grammatikalisering af IO følger de principper, som jeg har gennemgået i det ovenanførte arbejde.

På de næste sider er de problematiske konstruktionstyper gennemgået med udgangspunkt i det styrende verbum. Først anføres eksempler på de mest grammatiske prædikativstyrende copulaverber, og der afsluttes med mere indholdsfulde prædikativtagende verber.

2.2. Konstruktionstyper

I dette afsnit vil jeg eksemplificere de forskellige konstruktionstyper med IO og adjekt, ordnet efter arten af copulaverbum fra de mest

grammatiske til de mest leksikalske. Jeg vil kun anføre nogle enkelte eksempler af hver type, medens en mere fyldig dokumentation findes i et appendiks.

2.2.1. Grammatiske copulaverber

ser

I de følgende konstruktioner med det grammatiske copula *ser* viser datamaterialet, at prædikativet først og fremmest udgøres af vurderingsadjektiver, såsom: *difícil, fácil, indiferente, favorable, grato, familiar, posible, útil, lícito*. Det indirekte objekt manifesterer benificienten, og subjektet er som regel en infinitiv eller en bisætning. Disse typer konstruktioner udviser en alternationsmulighed mellem konstruktion med IO og konstruktion med adverbial indledt med *para*.

- (5) a quien de esta manera procede **le es necesario**.
(Keniston, 1937: § 8.72)
'det er nødvendigt for den, der handler på denne måde'
- (6) Para esta obra – obra religiosa – **me ha sido menester**, en pueblos como estos pueblos de lengua castellana, carcomidos de pereza y de superficialidad de espíritu, adormecidos en la rutina del dogmatismo católico o del dogmatismo librepensador o cientificista, **me ha sido preciso** aparecer unas veces impúdico e indecoroso, otras duro y agresivo, no pocas enrevesado y paradójico. (Unamuno 1907, *Mi religión*)
'I dette værk – et religiøst værk – har det været nødvendigt for mig, ..., har det været tvingende for mig nogle gange at fremtræde skamløs og usømmelig ...'
- (7) -Don Roque, sus enseñanzas no **pueden serme sino muy gratas**.
(Valle Inclán, *Tirano Banderas*)
'-Don Roque, Deres belæringer kan kun være mig meget velkomne'
- (8) Desde mi punto de vista personal la Semana Santa, personalmente, es ... **Me es más agradable** que la Feria. (Encuestas del habla urbana de Sevilla. Habla culta, 1983)

‘Efter min mening er Påsken, efter min mening er Jeg synes den er rarere end byfesten’

I det næste eksempel med det grammatiske copula *ser* forekommer der alternationsmulighed med adverbial indledt med (*para*) *con*, hvor prædikativet er *sincero*. IO er en experiencer.

- (9) **Le voy a ser muy sincera**, a Juan Mari Arzak le considero un gran amigo mío, y de Paul Bocuse solo conozco su enorme profesionalidad. (CAM16.01-02-95)
 ‘Jeg vil være meget ærlig over for Dem, ...’

Nogle konstruktioner med det grammatiske copula udgøres af en så tæt semantisk integration med prædikativet og et led med den semantiske rolle experiencer, at helheden udgør en fast vending, ‘(u)tro med (ægteskabeligt)’:

- (10) Por ejemplo, yo mantenía una relación con una mujer **a la que le era infiel** a su vez con otra mujer, pero tanto la primera como la segunda me pedían que **les fuera fiel**, así que llegó un momento en el que me preguntaba: ¿Pero **a quién soy infiel**, a nadie, a las dos? (TIE.10-09-95)
 ‘..., jeg havde et forhold til en kvinde som jeg var utro over for med en anden kvinde, ... de bad mig om, at jeg skulle være dem tro, ...: Men hvem er jeg utro, ...?’

Hvor sætningsleddet indledt med *a* ikke er en experiencer, har prædikativet betydningen ‘tro mod/trofast over for’ (ikke ægteskabeligt). Her forekommer der alternationsmulighed med adverbial indledt med (*para*) *con*, hvilket ikke er tilfældet ovenfor:

- (11) -Su electorado, sin embargo, es bastante variable, mudable, que **no le es tan fiel** como el de otros nacionalismos (TIE.19-11-90)
 ‘..., eftersom de ikke er så trofaste over for Dem som ...’

Som ovenfor nævnt er det ikke kun adjektiver, der optræder som prædikativ, men også substantiver kan optræde i denne funktion. Som de

næste eksempler viser, udvides substantivet dog således at hele leddet har en adjektivisk karakter:

- (12) ¿Qué le sucede al hijo del lamentado Doctor Rosales? ¡Aquel conspicuo patricio hoy **nos sería un auxiliar muy valioso** para el sostenimiento del orden! ¡Doña Rosita, exponga su pleito! (Valle Inclán: *Tirano Banderas*)
 ‘... Hin berømte patricier ville i dag være os en meget værdifuld hjælp ...’

estar

Det grammatiske copula *estar* forbindes hovedsagligt med participium som prædikat (i en perifrastisk konstruktion), men adjektiv er også mulig:

- (13) **a los cuales les estuviera mejor** el nunca ser señores (Keniston, 1937: §8.721)
 ‘for hvem det ville være bedre aldrig at være herrer’
- (14) Yo puedo hacer lo que **te está negado** por tu responsabilidad al frente de Cuba y llegó la hora de separarnos. (Carta de Che Guevara a Fidel Castro)
 ‘Jeg kan gøre, hvad der er blevet dig nægtet ...’

Der findes eksempler med alternationsmuligheder mellem konstruktion med IO, jvf. (15a - b) og konstruktion med adverbial indledt med *con*, jf. (15a' - b').

- (15a) **-Le estoy agradecido.** ¡Ya hemos ganado! Debemos repartir. (Valle Inclán, *Tirano Banderas*)
 ‘Jeg er Dem taknemmelig. ...’

(15a') Estoy agradecido **con usted**

(15b) **Le estoy muy agradecida a la madre de mi tío.**

(15b') Estoy muy agradecida **con la madre de mi tío.**

parecer

Det leksikalske copulaverbum *parecer* forbindes med bl.a. følgende prædikativer: *mucho, justo, alucinante, gravísimo, tremendo, difícil, positivo, idiota, oportuno, absurdo, normal, formal, administrativo, raro, prácticos, pueril, sutil, gracioso, verdadero, aconsejable, superguay, evidente, claro, ridícula, dudoso, fácil, oscura, enrevesada, anonador, escéptico*. Det indirekte objekt er humant, mens dets intransitive S er inanimeret (*eso*, NP, bisætning, infinitiv):

- (16) Había algo que **le parecía más anonador** que el morir: el vivir prisionero. (María Zambrano 1939, *Pensamiento y poesía en la vida española*)
 ‘Der var noget der forekom ham mere tilintetgørende end at dø: at leve i fangenskab’
- (17) No me he dado de baja del PCE porque **me parece idiota** darse de baja de las dos terceras partes de mi vida. (CAM16.02-20-95)
 ‘..., fordi det forekommer mig idiotisk at ...’

Ligesom *ser* kan *parecer* også forbindes med substantivisk prædikat. Dette substantiv er vurderende eller optræder i en vurderende konstruktion, som følgende eksempel viser:

- (18) Sé que **a muchos parecerá** lo que voy a decir **una atrocidad**, casi una herejía, pero creo y afirmo que esa fusión que se establece entre el patriotismo y la religión daña a uno y a otra. (Cartas de Miguel de Unamuno a Ganivet, *El porvenir de España* 1898/1912)
 ‘Jeg ved, at det vil forekomme mange at være en grusomhed, hvad jeg nu vil sige, ...’

Prædikativet kan tillige være et præpositionssyntagma eller et adverbium:

- (19) Meterse contra la exposición de Beuys **me pareció de gente atrasada**, que no ha pensado, gente inmovilizada: añadir algo al arte me parece fundamental... (CAM16.30-1-95)
 ‘At gå imod Beuys’ udstilling forekom mig at være underudviklet, ...’

- (20) Las cosas están cambiando y nos atrevemos a afirmar que **a d. Miguel no le parecería mal** la internacionalización de la justicia y el papel que en él están desempeñando sus connacionales respecto de las ex colonias. [N. del E.] (Unamuno: Epílogo a *Vida y Escritos del Dr. José Rizal* de W.E. Retana (1907))
 ‘..., at d. Miguel ikke syntes at det var forkert at internationalisere retfærdigheden ...’

Parecer kan have en udvidelse med det grammatiske copulaverbum *ser* (‘forekommer/synes at være’), men i så tilfælde kan det ikke styre IO, som det kan ses af det følgende (21a) - (21c):

- (21a) le parece posible
 (21b) *le parece ser posible
 (21c) parece ser posible

2.2.2. *Leksikalske subjektspredikativstyrende verber*

resultar

Det leksikalske copulaverbum *resultar* forbindes enten med en experiencer som IO, hvor det intransitive subjekt er humant:

- (22) Después, si la conozco y abre la boca, **me puede resultar tonta**. (CAM16.11-06-95)
 ‘..., og hvis hun så åbner munden, vil hun kunne vise sig at være dum’
- (23) Rizal, el soñador valiente, **me resulta una voluntad débil é irresoluta para la acción y la vida**. (Unamuno: Epílogo a *Vida y Escritos del Dr. José Rizal* de W.E. Retana (1907))
 ‘Rizal, ..., forekommer mig at være en vilje, der er svag og ubeslutsom med hensyn til handling og liv’

eller med en beneficiant som IO, hvor det intransitive subjekt er inanimeret (prædikativer: *fácil, difícil, complicadísimo, respetable, inquietante, barato, aburrido, raro*):

- (24) **A mí**, a la una y media o a las dos, eso de buenas madrugadas **me resulta inquietante** -como las avechillas germanas- porque sugiere que la noche se me ha pasado en blanco y que está llegando el quiquiriquí. (Lázaro Carreter: *Buenas madrugadas*. (El País Digital 1999))
 ‘... , det dér med at sige god morgen klokken halv to eller to om natten synes jeg er foruroligere ...’

ponerse

Det leksikalske copulaverbum *ponerse* forbindes med en possessor som IO, hvor possessum er subjekt:

- (25) ... yo me mareo un poco y me tengo que venir de la Feria y además, me tiene que dar algo y me pongo el estómago que **se me pone fatal**, ... (Encuestas del habla urbana de Sevilla. Habla popular, 1987)
 ‘... min mave, som kommer helt i uorden, ...’
- (26) Cada vez que bebe **se le pone roja la nariz**
 ‘Hver gang han drikker, bliver hans næse rød’

Hvor der er tale om alienabel possession, er der alternationsmulighed mellem intern possession (possessiv i nominalsyntaxme) (27’) og ekstern possession (IO i dativ) (27):

- (27) **Se te ha puesto un poco fea esa chaqueta**
 ‘Din jakke er blevet lidt grim’ (bogstavelig: den jakke er blevet dig lidt grim)
- (27’) **Se ha puesto un poco fea tu chaqueta.**

antojarse

- (28) Tantos diplomas, tantas bandas y tan poca suficiencia. **Se me está usted antojando un impostor**, y voy a dar órdenes para que le afeiten en seco la melena de sabio alemán. No tiene usted derecho a llevarla. (Valle Inclán: *Tirano Banderas*)
 ‘... De forekommer mig at være en bedrager, ...’

aparecer

- (29) Pero aparte esta utilidad mediata o a largo plazo que pueden llegar a cobrar los principios científicos que **nos aparezcan más abstractos**, hay la utilidad inmediata de que su investigación y estudio educa y fortifica la mente mucho mejor que el estudio de las aplicaciones científicas. (Unamuno: *Verdad y Vida* (1908))
 ‘... , som forekommer os mere abstrakte ...’

darse

- (30) Lo que pasa es que **se me da muy mal** la gramática. La gramática **se me daba fatal**. (Encuestas del habla urbana de Sevilla. Habla popular, 1987)
 ‘...er, at jeg er elendig til grammatik. Jeg var katastrofal til grammatik’

hacerse

Dette verbum kan forbindes med bl.a. disse prædikativer: *largo, angustioso, patente, habitual, imposible*. IO er experiencer:

- (31) Así como cree con terca ignorancia que le bastarían los recursos de su suelo para vivir la vida que hoy **se le ha hecho habitual**, encerrado en sí, cree también que tiene en su fondo tradicional con qué nutrir su espíritu, satisfaciendo a la vez a la necesidad imperiosa de progreso. (Cartas de Miguel de Unamuno a Ganivet (1898))
 ‘... for at leve det liv, som er blevet en vane for ham, ...’
- (32) La espera **se me hizo larga y angustiosa**. (Cristina Fernández: *La flor de España* (1999))
 ‘Ventetiden forekom mig lang og trang’

ir, quedar, qalir, venir

Disse stedsangivende verber styrer fortrinsvis adjektiviske og adverbille prædikativer. IO er experiencer:

- (33) ¿No querías tener un hijo?, pues venga, a echarlo; si las cosas **te van bien** y el amante que escojas no **te sale impotente**, ponte a parir y críalo, cuídale mucho, edúcale... (Teatro moderno: *Cosa*)

‘... , hvis det lykkes for dig, og den elsker, du vælger, ikke viser sig at være impotent (for dig), ...’

- (34) Aquí, sí, aquí tienes mucho más espacio. **A mí**, desde luego, **me viene estupendamente** porque me coge al ladito de casa y no veas tú lo agradable que es ... (Encuestas del habla urbana de Sevilla. Habla media, 1992)

‘... Det passer mig selvfølgelig udmærket, ...’

sentar

Dette verbum styrer kun adverbielle prædikativer, og IO er experiercer:

- (35) Pues pensé que **me sentaba bien este traje...** (Teatro moderno: *Alta seducción*)

‘... , at dette sæt tøj klædte mig’

- (36) La primera impresión que uno tiene al verlo es la de que ese viaje **le ha sentado muy bien**, y que usted tiene el aire de haber hecho nuevos descubrimientos. (Diálogos con Borges. Tiempo (1984))

‘... , at denne rejse har bekommet Dem meget vel, ...’

oler

Dette verbum, som også kun styrer adverbielle prædikativer, tager IO som possessor (når *oler* styrer IO, skal der altid være et adverbielt prædikativ til stede):

- (37) Y un día notas que **a tu mujer le huele mal** el aliento al despartar y empiezas a querer largarte, a donde sea, por tomarte un respiro. (Teatro moderno: *Cosa*)

‘Og en dag lægger du mærke til, at din kone har dårlig ånde’ (ordret: ånden lugter hende dårligt)

2.2.3. *Leksikalske objektsprædikativstyrende verber*

dejar

Dette verbum styrer experiercer-IO:

- (38) Me hace usted ver el Chile minero en el capítulo ejemplar de la desolación norteña y sólo **me deja vacante un deseo**: la noticia del cobalto, cuya posesión nos tocó en suerte y del que no hemos dicho cosa alguna. (Gabriela Mistral: Prólogo a *Chile o una loca geografía* de B. Subercaseaux (1940))
 ‘..., og De efterlader blot et ønske uopfyldt hos mig: ...’

poner, tener

Disse verber styrer possessor-IO:

- (39) -Mi jefecito, el solazo de estas campañas **le ha puesto la piel muy delicada**. (Valle Inclán: *Tirano Banderas*)
 ‘..., den brændende sol over disse marker har gjort Deres hud meget sart’
- (40) Le llenaba de terror angustioso el absurdo de aquel providencialismo maléfico, que, dándole tan obstinada ventura en el oso juego, **le tenía decretada la muerte**. Sentíase bajo el poder de fuerzas invisibles, las advertía en torno suyo, hostiles y burlonas (Valle Inclán: *Tirano Banderas*)
 ‘..., havde nu beordret hans død’

2.2.4. Flere prædikativer til samme verbum

Eftersom copula kan indgå i en perifrase, kan der forekomme endog tre adjekter i samme sætning, IO, gerundio-prædikativ og egenligt prædikativ:

- (41) La esposa es mi hermana y sé que su marido **le está siendo infiel**. (CAM16.5-11-90)
 ‘..., og jeg ved, at hendes mand er hende utro for øjeblikket’
- (42) Mi temporada aquí **me está resultando un verdadero viaje de estudios**. (Borges. cit. Butt and Benjamin (1994))
 ‘Mit ophold her er ved at blive en sand studierejse’

3. Komplekst prædikativ

Løsningen på det problem, spansk frembyder, med både prædikativ og indirekte objekt i samme sætning kan måske findes ved at gøre præ-

dikativet til et led på et andet niveau i den lagdelte sætningsopbygning end det niveau, hvor IO optræder, således at de ikke udgør manifestationer af samme grammatiske relation. Man kunne antage, at prædikativet sammen med copulaet udgør et komplekst prædikat, der funktionelt er parallelt med et simpelt prædikat. "Både Copulaet og Prædikativet er prædikater, sidstnævnte non-verbalt. De deler verbalfunktionen imellem sig: Prædikativiteten er opsplittet på to led, et Værtsprædikat (verbalt prædikat) og et Co-prædikat (non-verbalt prædikat), således at tilskrivningsfunktionen, den primære neksus der etablerer propositionen, udtrykkes af Værtsprædikateret alene, mens relations-/egenkabsbetydningen kodes af Værts- og Co-prædikat i fællesskab. Værtsprædikateret koder en generel relationel betydning, som Co-prædikateret specificerer – så generel at Værtsprædikateret, dvs. Copulaet, ikke kan stå alene. Man kan således sige, at Værtsprædikateret har valens for Co-prædikateret" (Nedergaard Thomsen 1997). Det komplekse prædikat i spansk kan have valens til IO. Dette IO er adjekt i forhold til konstruktionens fundamentale argument.

Forekomsten af IO i forbindelse med prædikativkonstruktioner er fuldkommen produktiv. Listen af værtsprædikater er omfattende, og coprædikatsfunktionen er tillige produktiv.

4. Konklusion

Jeg vil konkludere, at analysen med komplekse prædikater løser det spanske problem samtidig med, at den opretholder adjektteorien og dens krav om, at der ikke kan forekomme flere manifestationer af samme GR på samme niveau af sætningsstrukturen, idet det prædikativiske adjekt i spansk er en del af sætningens prædikat, mens IO indgår i en sekundær prædikation med prædikaterets fundamentale argument. Derudover forekommer der ikke prædikativiske adjekter til hverken det transitive subjekt eller IO selv. Frie prædikativer (som ikke er egentlige adjekter, men frie modifikatorer) har ikke disse begrænsninger.

Henvisninger

Alarcos Llorach, E. (1994). *Gramática de la lengua española*. Madrid: Espasa Calpe.

- Becerra Bascuñán, S. (2001). Indirekte Objekt i Spansk og Grammatikalisering. *Ny Forskning i Grammatik* 8. Odense: Odense Universitetsforlag. 35-54.
- Davidson-Nielsen, N. (1996, ed.). *Sentence analysis, Valency, and the concept of Adject.* (= *Copenhagen Studies in Language* 19). Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- Haberland, H. og O. Nedergaard Thomsen. (1994). Syntactic Functions, Topics, and Grammatical Relations. I: E. Engberg-Pedersen, L. Falster Jakobsen & L. Schack-Rasmussen (eds.): *Function and Expression in Functional Grammar*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter. 153-181.
- Heltoft, L. (1996). *On the alledged universality of the adject.* I: Davidson-Nielsen (1996, ed.). 111-126.
- Hengeveld, K. (1986). Copular verbs in a functional grammar of Spanish. *Linguistics* 24. 393-420.
- Herslund, M. (1995). Valens og grammatiske relationer. I: P. Durst-Andersen & J. Nørgaard-Sørensen (udg.): *Ny forskning i grammatik* 2. Odense: Odense University Press. 48-72.
- Herslund, M. (1997, foreløbig version). *Det franske sprog*. Kapitel III. *Grundlag*. København: Handelshøjskolen i København.
- Herslund, M. og F. Sørensen (1994). A Valence Based Theory of Grammatical Relations. I: E. Engberg-Pedersen, L. Falster Jakobsen & L. Schack-Rasmussen (eds.): *Function and Expression in Functional Grammar*. Berlin/New York: Mouton de Gruyter. 81-95.
- Herslund, M. og F. Sørensen (1996a). *Introduction*. I: Davidson-Nielsen (1996, ed.). 9-13.
- Herslund, M. og F. Sørensen (1996b). *Discussion*. I: Davidson-Nielsen (1996, ed.). 143-157.
- Jespersen, O. (1924/1968). *La filosofía de la gramática*. Barcelona: Editorial Anagrama.
- Keniston, H. (1937). *The syntax of Castilian prose. The sixteenth century*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Schøsler, L. (1996). *Cheese and/or dessert*. I: Davidson-Nielsen (1996, ed.). 15-49.
- Thomsen, O. Nedergaard (1996). *Adjects and hierarchical semantic structure in Danish*. I: Davidson-Nielsen (1996, ed.). 51-110.
- Thomsen, O. Nedergaard. (1997). Retningsadverbialer og komplekse prædikater i dansk. *Selskab for Nordisk Filologi: Årsberetning 1996-1997*. 66-84.

Appendiks

I dette appendiks forekommer der en yderligere dokumentation af de konstruktionstyper, der optræder i selve artiklen. Dette eksempelmateriale er langt fra udtømmende.

ser

Quiera Dios proteger una vez más a este hijo tardío, que, como todos los hijos de la locura, suele **ser más útil a los amigos de un día que al padre apasionado que lo engendró por distracción**. (Benjamín Subercaseaux: Nota a *Chile o...*(1941))

No puede negarse, sin embargo, que **nos es normal** regir nuestro comportamiento conforme a muchas “verdades científicas”. (José Ortega y Gasset: Creer y pensar. Primer capítulo de *Ideas y creencias* (1940))

...su religión es la de Séneca. Antes que fe, caridad, como la Filosofía de Séneca, antes que conocimiento, es consolación. Pero **¿le será posible a un pueblo** existir con sólo esto, aunque sea mucho? (María Zambrano: *Pensamiento y poesía en la vida española* (1939))

Todavía hay otra razón de esta necesidad de dirigir nuestra atención hacia el ayer, ese ayer que aún no se ha solidificado. Y es que siempre **nos es más revelador** porque a él nos dirigimos con interés verdadero, pero no tan inmediato como vamos al presente. (María Zambrano: *Pensamiento y poesía en la vida española* (1939))

Por el contrario, la realidad selecciona entre esos órdenes posibles, entre esos esquemas, **el que le es más afín**. (José Ortega y Gasset: *El sentido histórico de la teoría de Einstein* (1924))

Ahora bien: ese cuerpo exento de todo influjo **nos es desconocido**. ¿Por qué tal afirmación? Sencillamente porque el espacio tiene una estructura rectilínea, euclidiana, y... (José Ortega y Gasset: *El sentido histórico de la teoría de Einstein* (1924))

Al esforzarse el castellano por penetrar en los matices de una

lengua que no es la suya y al trabajar por traducir un pensamiento que **le es algo extraño**, ahondará en su propia lengua y en su pensamiento propio, descubriendo en ellos fondos y rincones que el confinamiento le tiene velados. (Cartas de Miguel de Unamuno a Ganivet (1898))

Me es antipático el mecanismo material de la vida y lo tolero sólo cuando lo veo a la luz de un ideal; (Cartas de Ganivet a Miguel de Unamuno (1898))

‘Livets materielle mekanisme er mig usympatisk’

El espíritu de cada generación depende de la ecuación que esos dos ingredientes formen, de la actitud que ante cada uno de ellos adopte la mayoría de sus individuos. ¿Se entregará a lo recibido, desoyendo las íntimas voces de lo espontáneo? **¿Será fiel a éstas e indócil a la autoridad del pasado?** Ha habido generaciones que sintieron una suficiente homogeneidad entre lo recibido y lo propio. (José Ortega y Gasset: *La idea de las generaciones* (1923))

Ahora bien, de la mayor parte de las cosas con que de hecho contamos, no tenemos la menor idea, y si la tenemos – por un especial esfuerzo de reflexión sobre nosotros mismos – es indiferente, porque **no nos es realidad** en cuanto idea, sino, al contrario, en la medida en que **no nos es sólo idea**, sino creencia infraintelectual (José Ortega y Gasset: *Creer y pensar*. Primer capítulo de *Ideas y creencias* (1940))

estar

Soy un político de poca monta y **nos está prohibido** hablar en serio para que a la gente no le choque luego lo que dicen los políticos importantes. (Teatro moderno: Altasedu)

En Dante, en San Juan de la Cruz, la poesía se ha salvado, sobrepasándole, de Platón. Hay una poesía platónica que es la mejor venganza, la única que **le ha estado permitida al poeta**, de la severa sentencia del filósofo erigido en poder. (María Zambrano: *Pensamiento y poesía en la vida española* (1939))

Por eso habría que **estar agradecido a los novelistas indoamericanos**, y usted recuerda con razón a Mariano Latorre, que desbrozó el campo chileno en una primera excursión corajuda. (Gabriela Mistral: Prólogo a *Chile o una loca geografía* de B. Subercaseaux (1940))

... se pueden decir que poseen amante un magnate o una dama de antigua sangre ambos maduros. Pero el término **le está casi vedado**, ..., a quien es joven o, sin serlo mucho, tiene un impuesto sobre la renta negativo o de risa. (Lázaro Carreter: *El Rollo*. (El País Digital))

E: Y tienen traje de flamenca?

I: Tienen; ayer, por cierto, fue a probarse otro porque ya **le están chicos** los (Encuestas del habla urbana de Sevilla. *Habla popular*, 1987)

parecer

Por este motivo, **al provinciano** el vecino de la gran ciudad **parece** siempre **escéptico**, cuando sólo es más avisado. (José Ortega y Gasset: *El sentido histórico de la teoría de Einstein* (1924))

Muchos matrimoniados de juzgado o de iglesia, talludos incluso, se refieren uno al otro como mi chico o mi chica, **pareciéndole** eso de esposo y esposa, marido y mujer **demasiado formal y administrativo**. (Fernando Lázaro Carreter: *El rollo*. (El País Digital 1999))

... su antigua esposa y madre del niño, se lo había llevado al mediodía y no lo había devuelto en la tarde. **A Juan Miguel le pareció normal** en su rutina de divorciado. (Gabriel García Márquez: *Naufrago en tierra firme*. (Granma International Digital. 21.3.00))

A mí eso me parece una perversión. (CAM16.01-23-95)

A mí me parece una estupidez hacerme el listo para que los cuatro amiguetes del pub me den palmaditas en la espalda o

para que los colegas de la prensa escriban una columnita. (CAM16.30-1-95)

E: ¿Y los coches furgoneta, **te parecen prácticos** para la vida familiar? (Encuestas del habla urbana de Sevilla. Habla culta, 1983)

El mutismo **le parece aconsejable**. (Lázaro Carreter 1999, *Buenas madrugadas*. El País Digital)

Confieso sinceramente que las supuestas pruebas racionales – la ontológica, la cosmológica, la ética, etcétera – de la existencia de Dios no me demuestran nada; que cuantas razones se quieren dar de que existe un Dios **me parecen razones basadas en paralogismos y peticiones de principio**. (Unamuno: *Mi religión* (1907))

Y es que usted, amigo mío, escapó de cierta degollación de inocentes aplicada a la imaginación por pseudoclásicos y pseudopedagogos chilenos. El castigo a la fantasía **llegó a parecerme una corrida de baqueta en forma**, y varios corajudos la probamos en carne viva, sin que ella lograra arrancarnos un “mea culpa”. (Gabriela Mistral: Prólogo a *Chile o una loca geografía* de B. Subercaseaux (1940))

A una sensibilidad como ésta que transluce en la teoría de la relatividad, semejante indocilidad a la localización tiene que **parecerle una avilantez**. (José Ortega y Gasset: *El sentido histórico de la teoría de Einstein* (1924))

El hecho de que en Sevilla se impusiera ahora, pues, **a mí me parece realmente bien**. (Encuestas del habla urbana de Sevilla. Habla media, 1992)

resultar

Yo todavía no No **me resulta difícil** porque, como ya te digo que tiene tres años, la veo que depende tanto de mí, (Encuestas del habla urbana de Sevilla. Habla media, 1992)

Me gusta la playa. **A mí el campo me resulta aburrido**. Yo en la

playa cojo el camino O mi hermana y yo nos bajamos,...
(Encuestas del habla urbana de Sevilla. Habla media, 1992)

Otros me saludaban y ... y querían que tomara algo, y a otros los invitaba y **a ellos les resultaba raro** y ... (Encuestas del habla urbana de Sevilla. Habla media, 1992)

ir, quedar, salir, venir

Y así en las ideas: ninguna que no **le venga chica**, que no **le quede despegada**, ninguna que pueda contenerle en cierta amplitud y lo represente dignamente. (María Zambrano: *Pensamiento y poesía en la vida española* (1939))